İMSAD AYLIK RAPOR

08

Ağustos 2012

- TÜRKİYE & DÜNYADA GÜNDEM
- DÜNYA EKONOMİSİ
- DÜNYA İNŞAAT SEKTÖRÜ
- TÜRKİYE EKONOMİSİ
- TÜRKİYE İNŞAAT SEKTÖRÜ

İMSAD

İNŞAAT MALZEMESİ SANAYİCİLERİ DERNEĞİ

TÜRKİYE VE DÜNYADA GÜNDEM

⇒ **Merkez faiz değişikliği beklentilerine olumlu cevap vermedi…** Son Para Politikası Kurulu toplantısından sonra yapılan açıklamada Merkez Bankası politika faizini ve faiz koridorunda herhangi bir değişiklik yapmadı. Son haftalarda oluşan faiz koridorunun üst kısmında indirime gitme beklentileri de böylece ötelenmiş oldu. Merkez Bankası enflasyonun düşük seviyelerde kalıcı olarak seyretmeye başlamadan genişlemeci para politikaları uygulamayacağını bir kez daha kesin olarak göstermiş oldu. Petrol fiyatlarının yeniden yükselmeye başladığı bu günlerde genişlemeci para politikaları uygulamak yeniden cari açık endişeleri yaratabilirdi. Öte yandan Merkez Bankası TL zorunlu karşılıkların döviz olarak saklanabilme olasılığı tanıyan oranı %50'den %55'e çıkardı. Bu hamle ile Merkez Bankası döviz rezervlerini artırmaya devam edecek. Daha önce açıklandığı gibi bu oran %60'a ulaştığında Merkez Bankası bu politikasını da tamamlamış olacak.

⇒ **Merkez Bankası enflasyon hedefini 30 baz puan düşürüyor…** Merkez Bankası, son enflasyon raporunu sunduğu bir basın toplantısı düzenledi. Beklenenden düşük olan işlenmemiş yiyecek ve enerji fiyatlarını baz alan Merkez Bankası, 2012 yıllık enflasyon beklentisini %6.5'ten %6.2'ye düşürdü. Bu tahmin, petrolde varil fiyatının 110$ olduğu varsayımı üzerinden yapıldı. Ayrıca, yılın geri kalanında yiyecek fiyatlarında meydana gelecek fiyat artışı da hesaplamada Merkez Bankası tarafından dikkate alındı. Diğer taraftan Merkez Bankası, TL rezervlerin Yabancı Para ve altın olarak tutulabilecek kısmı için %5'lik bir artışın da sinyalini verdi.

⇒ **Çağlayan: Merkez faizleri indirmeli…** Ekonomi Bakanı Çağlayan, 'Merkez Bankası, şu anda çok aşırı bir temkin ve ihtiyat içinde, TCMB'nin artık faiz oranlarının düşürülmesi yönündeki eylemini net bir şekilde ortaya koyması lazım'' dedi

⇒ **Yabancılar Türkiye'den umutlu…** The New York Times gazetesi, Türkiye'nin en büyük ihracat ortağı AB'deki sıkıntılara rağmen ekonominin bu yıl %4 büyüme beklediğini ancak "bolluk" sinyallerine rağmen, ekonomistlerin, Türk ekonomisinin aşırı ısınma ve duraklama riskine karşı uyarılarını aktardı. Tüketici kredilerindeki büyüme patlamasının, bu yıl GSYH'nin %8'ini oluşturması beklenen cari açık kaygılarını artırdığının belirtildiği haberde, bu ölçekteki "finansal deliklerin" önceki yıllarda 2 büyük ekonomik krize neden olduğuna, bu ihtimalin azımsanıyor olabileceğine değinildi .

⇒ **IMF temkinli…** IMF ''Mali Gözlem Raporu''nda, Türkiye ekonomisinin yavaşlaması sebebiyle bu yıl gelirlerdeki düşüşün borç /GSYH'ye oranını %1,5 oranında artacağını öngördü. Raporda, gelişmekte olan Rusya, Güney Afrika ve Türkiye'ye ''ekonominin orta vadeli gelir artışını geride bırakacak bir harcama artışını ngellemek üzere gerekli önlemleri almalı'' uyarısı yapıldı, daha sıkı bir mali duruşun cari işlemler açığının azaltılmasına da yardımcı olacağı kaydedildi.

⇒ **TİM: Büyümenin 3 puanı bizden gelir…** TİM Başkanı Mehmet Büyükekşi, "2012'deki %4-5.5'luk büyümenin 3 puanı bizden gelir" dedi.TİM Başkanı "İhracat 2. çeyrekte %11.4- 14, 3.çeyrekte %9-15, 4.çeyrekte %10-15, yıl genelinde ise %11-15 aralığında artar. İthalat ikinci, üçüncü ve dördüncü çeyreklerde sıfır büyüme gösterir"

⇒ **Yabancılara gayrimenkul alımı kolaylaştırıldı…** 53 olan Türkiye'den şartsız gayrimenkul edinme hakkına sahip ülke sayısı 129'a çıkarken, 52 ülkeye özel sınırlamalar ve izin şartları getirildi. Mütekabiliyet yasasının uygulama esasları, Bakanlar Kurulu'nun onaylayacağı listeyi bekliyordu.

⇒ **Konutta KDV netleşiyor…** Lüks konuttan %18, sosyal konuttan %1 KDV alınmasına ilişkin düzenlemede KDV oranlarının belirlenmesinde, arsa rayiç bedelinin baz alınması ağırlık kazandı, arsa bedeli yüksek olan konutlar lüks kapsamına alınacak ve

İMSAD

150 metrekareden küçük bile olsa %18 KDV tahsil edilecek.

⇒ **Galataport ihalesi yaklaştı…** Özelleştirme İdaresi Başkan Vekili Ahmet Aksu, yılsonuna doğru Galataport'un ihale ilanına çıkmayı planladıklarını belirtti. Otoyol özelleştirmeleri ilgili olarak Türkiye'nin dışında dünyanın çeşitli ülkelerinden, Avrupa ve Uzakdoğu'dan otoyol özelleştirmesine yoğun ilgi olduğunu ve 31 Ekim'de nihai teklifleri alacaklarını, bu yıl içerisinde özelleştirme ihalesinin tamamlanmasını beklediklerini söyledi.

⇒ **Ortadoğu demir – çelik sektörünü vurdu…** İskenderun Demir - Çelik Fabrikaları (İSDEMİR) Genel Müdür Vekili Özhan, Suriye ve Ortadoğu'da yaşanan şiddet olaylarının demir - çelik sektörüne büyük darbe vurduğunu söyledi.

⇒ **Gözler Batı Hattı'nda…** Türkiye'nin 20 dev enerji şirketi, İstanbul'un gaz tüketimini karşılayan Batı Hattı'nın gazını almak için Rus şirketi Gazprom'a teklif sundu. Başvuruda bulunan şirketler arasında 'enerji dağıtım ihalelerine' katılan tüm şirketlerin bulunduğu konuşuluyor.

⇒ **Fed'in hedefi istihdam ve büyüme…** Fed Başkanı Bernanke, Washington'da katıldığı finansal eğitim konulu toplantıda düşük faiz oranlarına ilişkin olarak "Düşük olmalarının ardından kırılgan toparlanma gibi önemli bir neden var. Fed, istihdam ve büyümeyi normal seviyelerine döndürmeye çalışıyor" dedi ve daha güçlü büyümeyi teşvik etmek, işsizlik oranını aşağı getirmek için düşük faiz oranlarına ihtiyacın devam ettiğini bildirdi.

⇒ **Fed, Avrupa'dan umutlu değil…** Fed Başkanı Bernanke Euro Bölgesi'nin finansal ve ekonomik stres altında olduğunu söyleyerek Avrupa'nın durumunun çok zor olduğunu vurguladı. Euro krizinin küresel büyümeye zarar verdiğini, ABD ekonomisinin toparlanmasını yavaşlattığını belirtti.

⇒ **Avrupa Merkez Bankası'ndan 'çaresizlik' açıklaması…** Avrupa Merkez Bankası'ndan yapılan açıklamaya göre Euro bölgesinde finansal piyasalar, kamu borç krizinin yatırımcıları risklere karşı daha hassas hale getirmesiyle daha parçalanmış hale getirdi ve bu parçalanmışlık ECB'nin ekonomik büyümeye destek için rekor düşük faiz politikası izlenmesini engelliyor.

⇒ **Krugman: Euro kurtarılmalı…** Ekonomist Paul Krugman, ECB Başkanı Draghi ne derse desin euronun kurtarılabileceğinin şüpheli olduğuna dikkat çekti. Euronun yalnızca Avrupa Birliği daha entegrasyon sağlarsa ve Almanya daha yüksek enflasyonu kabul ederse devam edebileceğini, bunun da yakın zamanda gerçekleşmesini öngörmediğini bildiren Krugman, euronun kurtarılması gerektiğini savundu.

⇒ **Roubini: Yunanistan'ın çıkması yakın…** Ekonomist Roubini, Yunanistan'ın 2013 yılında Euro Bölgesi'nden çıkacağı öngörüsünde bulundu. Roubini, ayrıca İspanya ve İtalya'nın, ECB'nin "yarı pişmiş" yardım çabalarının sonunda Troyka yardımına ihtiyaç duyacağını belirtti.

⇒ **S&P, Yunanistan'ı negatif izliyor…** Standard&Poor's, Yunanistan'ın AB ve IMF'nin kurtarma paketinin bir sonraki ödememesini alamama riskini ve Avrupa Birliği'ndeki kreditörlerinin daha fazla desteğine ihtiyaç duyabileceği gerekçesiyle Yunanistan'ın kredi notunu görünümünü negatif olarak belirledi.

⇒ **Moody's'ten temerrüt uyarısı…** Moody's, Yunanistan'ın karşısındaki sıkıntılara ilişkin öngörülerini de içeren raporunda sorunlu tahvil takaslarında bulunmuş ülkelerin, ikinci kez temerrüt riskinin bulunduğunu belirtti. Moody's, 1997'den bu yana yapılan 30 sorunlu tahvil takasının üçte birinin yeni bir temerrüt olayıyla sonuçlandığına dikkat çekerek, bu olaylarda yatırımcıların %5-95 arasında değişen zararlarının bulunduğunu söyledi.

⇒ **İspanya ve İtalya'ya not indirimi şoku…** Kanada merkezli kredi derecelendirme şirketi DBRS, her iki ülkede de ekonomik büyümenin kötüleşmesi gerekçesiyle İspanya'nın kredi notunu 2, İtalya'nın kredi notunu 1 kademe indirdi.

⇒ **Çin ihtiyatlı…** Çeyrek dönem raporunu yayınlayan Çin Merkez Bankası, "ihtiyatlı" para politikasını sürdüreceklerini, Çin'in uygun zamanlarda politikalarında ince ayar yapacağını açıkladı, küresel toparlanmadaki bozulma riskine rağmen istikrarlı büyümenin

İMSAD

süreceğini söyledi ve enflasyonun Ağustos'tan sonra sıçrayabileceğini öngördü.

EKONOMİDE VE İNŞAAT SEKTÖRÜNDE SON BİR AY

- **İnşaat malzemesi fiyatları 2010'un ikinci çeyreğinden beri ilk kez bir önceki çeyreğe göre düşüş yaşamıştır. Buna göre inşaat malzemesi fiyatlarında 2012'nin ikinci çeyreğinde bir önceki çeyreğe göre %0,02 düşüş, bir önceki yılın aynı dönemine göre ise %6,58 oranında artış kaydedilmiştir. Genel inşaat maliyetlerindeki artış oranı ise %0,57 düzeyinde oluşmuştur. 2012'in birinci çeyreğinde %1,87 artan işçilik maliyetleri ikinci çeyrekte %2,64'lük çıkış göstermiştir.**
- **2012 yılının ilk altı ayında ise sırasıyla 1,36, 1,64, 1,79, 1,57, 1,71 ve 1,73 milyar dolarlık sektör ihracatı sağlanmıştır. Haziran ayında sektör ithalatı ise 700 milyon dolar seviyesinde kalmıştır. Bunun sonucunda sektörün cari dengeye doğrudan olumlu katkısı 1,03 milyar dolar düzeyinde oluşmuştur.**
- **Sektörün ihracat içinde ağırlığı ise Mayıs ayına göre artmıştır. Buna göre ihracat rakamları içindeki payına bakıldığında Türkiye'nin Haziran'da gerçekleştirdiği ihracatın yaklaşık %13,01'ini sektör tek başına yapmaktadır.**
- **Bununla birlikte inşaat sektörü özelinde son yıllarda daha da önem kazanan bölge ülkelerine olan ihracatı riske atabilecek tansiyon yüksekliği önümüzdeki dönemin kritik maddesi olacaktır. Özellikle inşaat malzemesi ihracatında 1. sırada yer alan Irak'a yapılan ihracatta sorun yaşanması sektörü ciddi oranda etkileyebilecektir.**

İMSAD

ÖZET VERİLER RAKAMLARLA TÜRKİYE EKONOMİSİ		Dönem	Değişim
Büyüme	ÖD	2012 1.Çeyrek	%3,20
Sanayi Üretimi	ÖD	Haziran	%2,70
Kapasite Kullanım Oranı	-	Temmuz	%74,80
İhracat	ÖD	Haziran	%16,90
TÜFE	ÖA	Temmuz	-%0,31
ÜFE	ÖA	Temmuz	-%0,23
İşsizlik Oranı	-	Nisan	%9,00
RAKAMLARLA İNŞAAT SEKTÖRÜ			
		Dönem	**Değişim**
Gelişim Hızı	ÖD	2012 1.Çeyrek	%2,80
İnşaat Malzemesi İhr. (Milyar $)	-	Haziran	1,73
İhracat İçinde İnşaat Sektörünün Payı	-	Haziran	%13,01
İnşaat Malzemeleri Fiyatları - TÜİK	ÖA	2012 2.Çeyrek	-%0,02
İnşaat Malzemeleri Fiyatları - İTO	ÖA	Temmuz	-%0,43
İnşaat Sektöründe Üretim	ÖD	2012 1.Çeyrek	%3,46
İnşaat Sektöründe Ciro	ÖD	2012 1.Çeyrek	%2,90
İnşaat Sektöründe İstihdam	ÖD	2012 1.Çeyrek	%1,90
İnşaat Sektöründe Çalışılan Saat	ÖD	2012 1.Çeyrek	%0,90
İnşaat Sektöründe Burüt Ücret-Maaş	ÖD	2012 1.Çeyrek	%16,30
Konut Satışları	ÖD	2012 1.Çeyrek	%5,51
Tüketicinin İnşaa Ettirme/Alma İhtimali	ÖA	Haziran	-%5,65
İstihdam Değişimi	ÖA	Nisan	%16,50
Konut Kredileri	ÖA	Haziran	%1,40
Yapı Ruhsatları-Bina Sayısı	ÖD	2012 1.Çeyrek	-%10,06
Yapı Ruhsatları-Yüzölçüm	ÖD	2012 1.Çeyrek	%19,73
Yapı Ruhsatları-Değer	ÖD	2012 1.Çeyrek	%34,67
Yapı Ruhsatları-Daire Sayısı	ÖD	2012 1.Çeyrek	%4,98
Yapı Kullanım İzin Belgesi-Bina Sayısı	ÖD	2012 1.Çeyrek	-%3,56
Yapı Kullanım İzin Belgesi-Yüzölçüm	ÖD	2012 1.Çeyrek	%1,95
Yapı Kullanım İzin Belgesi-Değer	ÖD	2012 1.Çeyrek	%12,59
Yapı Kullanım İzin Belgesi-Daire Sayısı	ÖD	2012 1.Çeyrek	%2,82

ÖA= Bir önceki döneme göre, ÖD= Bir önceki yılın aynı dönemine göre

DÜNYA EKONOMİSİ

Global ekonomide tartışmaların odak noktasını yine Euro Bölgesi'ndeki gelişmeler oluşturmuştur. Yunanistan'dan sonra İspanya'dan da çatlak sesler gelmesine bağlı olarak zor günler yaşayan Euro Bölgesi'ndeki belirsizlik global piyasalarda da dengesiz bir seyir izlenmesine neden olmaktadır.

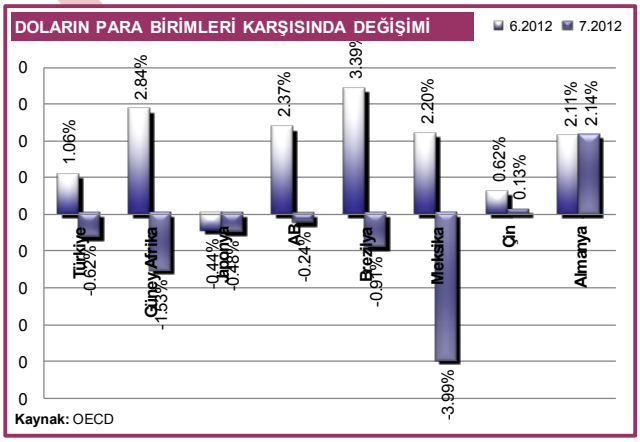

Özellikle dolar karşısında ülkelerin para birimleri bu dalgalı seyirden etkilenmektedir. Son olarak Temmuz'da güç kaybetme eğilimine giren dolara bağlı olarak gelişmekte ülke para birimlerinin değerlendirildiği görülmüştür. Buna göre özellikle Meksika para biriminin %4'lük değer kazancı dikkat çekmiştir.

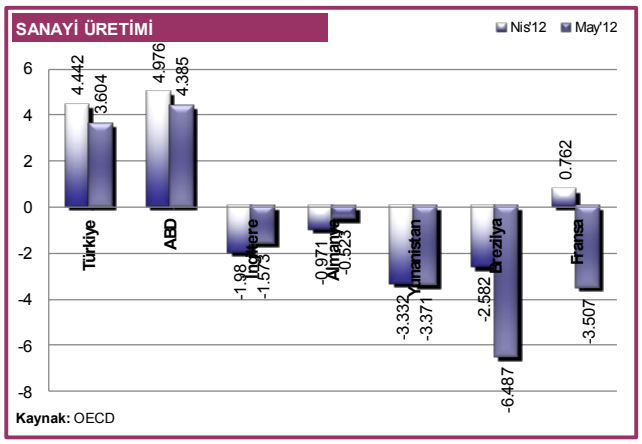

Global ölçekte açıklanan büyüme rakamları açıklanma zamanı itibariyle ülkeler arasında ciddi farkların oluşmasına neden olabilmektedir. **2012'nin ilk çeyreğine yönelik açıklanan rakamlara göre büyüme verilerinde güç kaybetme eğiliminin yaşandığı görülmektedir. Global ekonomideki** bu eğilimin devam etmesi beklenmelidir.

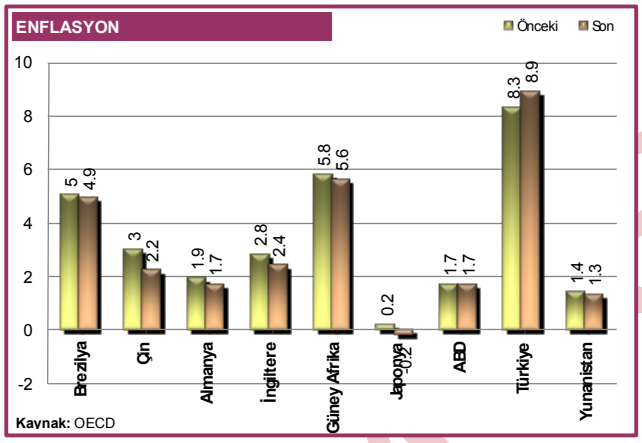

Daha önceki raporlarımızda da dikkat çektiğimiz üzere enflasyon diğer ülkelere oranla Türkiye'de daha hızlı açıklanmaktadır. Dolayısıyla Türkiye'nin enflasyon verileri ile diğer ülkelerin bir önceki ayına ait rakamlar kıyaslanabilmektedir. Bununla birlikte yıllık bazdaki rakamlar ele alındığından bu önemli bir farklılık oluşturmamaktadır. **Bu rakamlar göz önünde bulundurulduğunda enflasyon global ölçekte belirgin bir artış trendi hız kesse de devam etmektedir.**

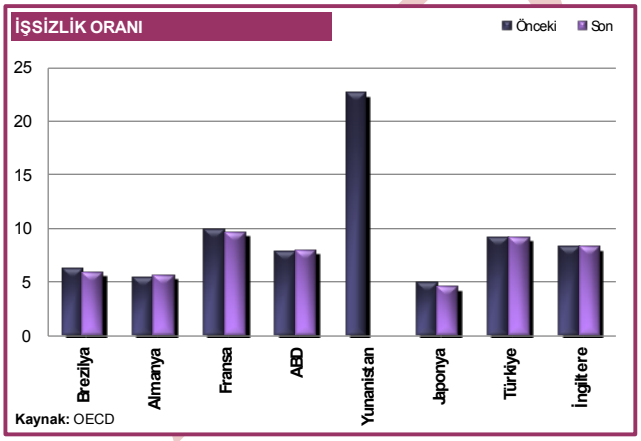

Türkiye'nin karşılaştırıldığı Brezilya'da işsizlik oranı %6 seviyesinde seyrederken Yunanistan'da bu oran %22,6 düzeyinde gerçekleşmiştir. İşsizlik oranı Almanya'da %5,2, Fransa'da %9,5, ABD'de %8,6, Japonya'da %4,5, İngiltere'de ise %8,2 seviyesinde gerçekleşmiştir. **Türkiye'de işsizlik oranında iyileşme gözlense de, küresel karşılaştırmalar; Türkiye'nin işsizlikte sürdürülebilir politikalara ihtiyacı olduğunu ortaya koymaktadır.**

DÜNYA İNŞAAT SEKTÖRÜ

Global ölçekte konut rakamlarına yönelik verilerin iyileşme eğilimine girdiği görülmektedir. ABD'nin **Haziran ayı rakamlarında bir önceki aya göre alınan konut inşaat ruhsatları %6,89, devam eden konut inşaatları %2,12 ve tamamlanan konut inşaatları %2,64 artış gösterirken, yeni başlayan konut inşaatları %3,7 düşüş kaydetmiştir.**

ABD'DE İNŞAAT SEKTÖRÜ

	Miktar (Bin)			Değişim*		
	Nis.12	May.12	Haz.12	Nis.12	May.12	Haz.12
Alınan Konut İnşaat Ruhsatları	747	711	760	%5.81	-%4.82	%6.89
Yeni Başlayan Konut İnşaatları	723	784	755	-%5.98	%8.44	-%3.70
Devam Eden Konut İnşaatları	464	472	482	%1.09	%1.72	%2.12
Tamamlanan Konut İnşaatları	663	606	622	%12.95	-%8.60	%2.64

* Bir önceki aya göre değişimi gösterir

Oluşan rakamlarda yeni başlayan konut inşaatlarındaki düşüş olumsuz değerlendirilirken, alınan konut inşaat ruhsatları, devam eden konut inşaatları ve tamamlanan konut inşaatlarındaki artış olumlu bir tablo ortaya koymaktadır.

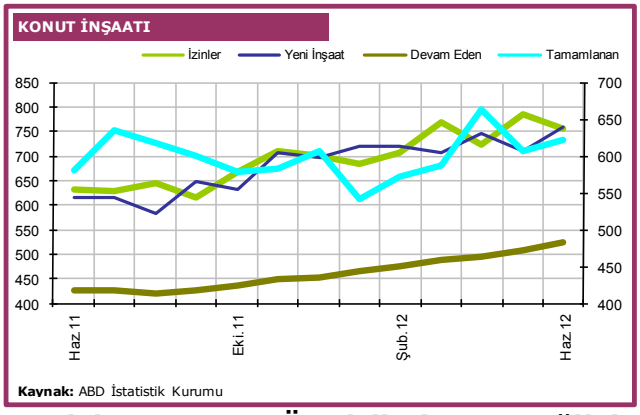

ABD'nin Konut Üreticileri Derneği'nin yayınladığı verileri de belirsiz bir görünüm sergilemektedir.

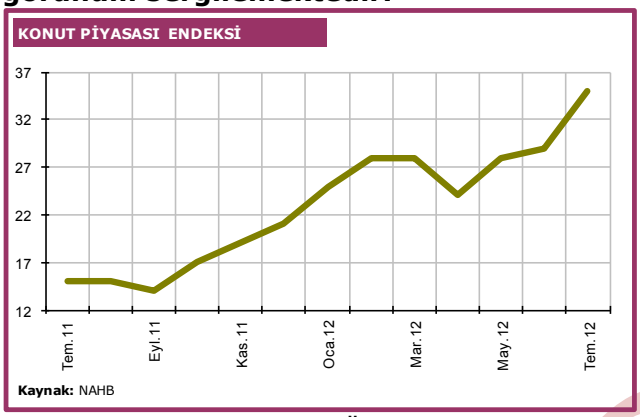

Nitekim, ABD'nin Konut Üreticileri Derneği'nin yayınladığı verilerde konut sektöründe pozitif görünüm kuvvetlenmektedir. 2011'in Haziran ayında 13'ü gördükten sonra çıkış eğilimine giren endeks **Temmuz ayında 15'i görüşmüştür. Ağustos ayında ise bu noktada kalmıştır. Eylül ayında 14'e gerileyen rakam Ekim ve Kasım ayında sırasıyla 17 ve 20 olmak üzere hızlı bir artış kaydetmiştir. Aralık ayında 21 seviyesini gören rakam, çıkış trendini koruyarak 2012'ye 25 düzeyinden başlamıştır. Şubat ve Mart aylarında ise 28 seviyesini görmüştür. Nisan ayında 24'de doğru sert bir düşüş yapan endeks Mayıs ayında 28'e çıkmıştır. Endeks son olarak Haziran ayında 29 son olarak Temmuz ayında 35'e çıkmıştır.**

TÜRKİYE EKONOMİSİ

Global ekonomideki belirsiz hava Türkiye ekonomisini etkilemeye devam ediyor. Buna bağlı olarak üretime yönelik rakamların geçtiğimiz yıllara oranla daha zayıf bir tablo ortaya koyduğu görülmektedir.

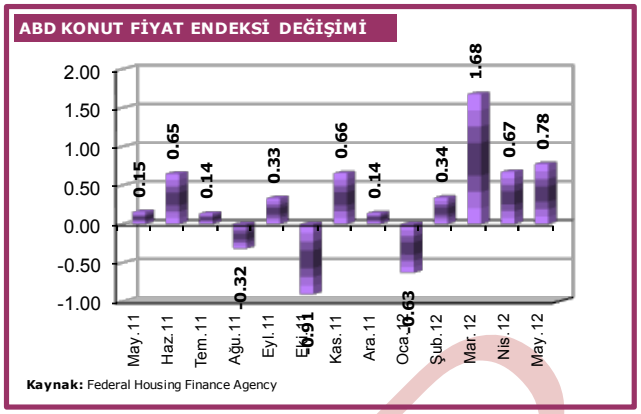

ABD'nin konut fiyatlarında ise Nisan ayında %0,78'lik yükseliş yaşanmıştır.

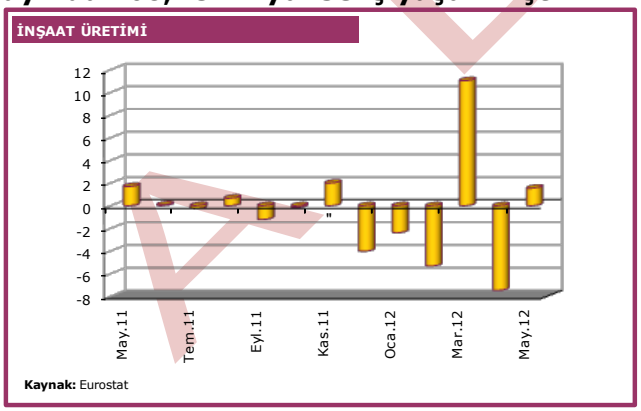

Euro Bölgesi'nde ise inşaat üretimi rakamı son açıklanan Mayıs verilerine göre %1,54'lük artış kaydetmiştir.

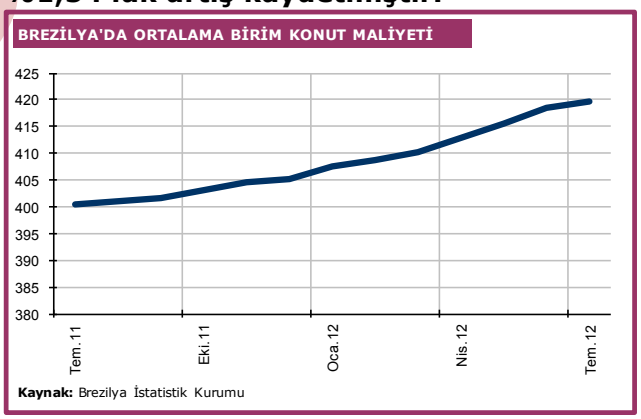

Türkiye'ye rakip olarak izlenen ülkelerden Brezilya'da ise konut maliyetleri talebe paralel olarak artış trendini devam ettirmektedir.

İMSAD

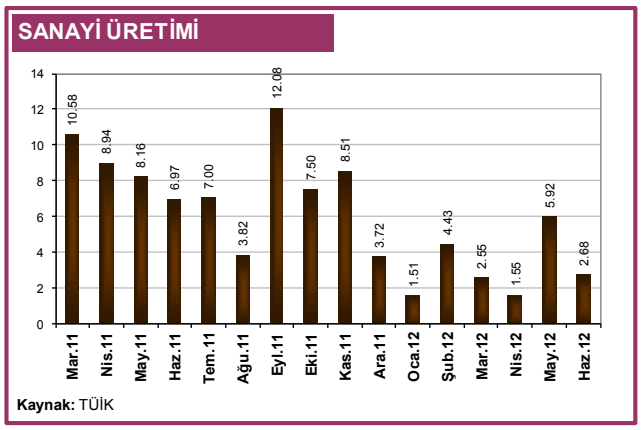

Haziran ayında sanayi üretim endeksinin 132,1'e gerilediği görülmektedir. Mevsimsellik ve takvim etkisinden arındırıldığında ise bu seviyenin 128,1 düzeyinde oluştuğu görülmektedir. Buna göre Haziran ayında geçen yılın aynı dönemine göre sanayi üretimi %2,7 oranında artış gösterirken, mevsimsellikten arındırılmış seri bir önceki aya göre %2 gerilemiştir. Ocak ayından beri istikrarlı olarak artan sanayi üretimi böylece bu yıl ilk kez gerilediği görülmektedir. Geçtiğimiz aya baktığımızda bu gerçekleşmeler sırasıyla %5,9 ve %0,8 oranında seyretmektedir.

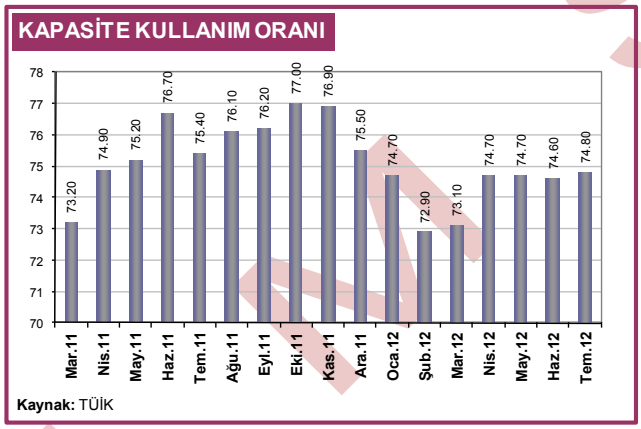

3 **ay öncesine ait olan GSYİH verisine benzer olarak sanayi üretim verileri de 2 ay öncesine ilişkin bilgileri içermektedir. Bu nedenle sanayi üretim istatistikleri geleceğe yönelik ipuçları yerine geçmişe yönelik bilgi vermektedir. Bu durum dikkate alındığında sanayi üretimi ve GSYİH verileri yerine TCMB tarafından takip edilen kapasite kullanım oranını dikkate almak faydalı olacaktır.**

Buna göre imalat sanayi genelinde kapasite kullanım oranı Temmuz ayında, geçen yılın aynı ayına göre 0,6 puan azalarak %74,8 seviyesinde gerçekleşmiştir. Yani önümüzdeki döneme yönelik olumlu bir sinyal vermemiştir. Aynı ayda imalat sanayi genelinde mevsimsel etkilerden arındırılmış kapasite kullanım oranı bir önceki aya göre değişmeyerek %73 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Mal gruplarına göre kapasite kullanım oranlarında, geçen yılın aynı ayına göre dayanıksız tüketim malları ve ara mallarında artış görülürken, yatırım malları ve dayanıklı tüketim mallarında düşüş görülmüş, gıda ve içeceklerde ise değişiklik gözlenmemiştir. Buna göre mal gruplarına göre kapasite kullanım oranları dayanıklı tüketim mallarında %74,2'den %74,1'e, dayanıksız tüketim mallarında %72,9'dan %73,3'e, tüketim mallarında %73,2'den %73,5'e, gıda ve içecek sektöründe %69,8'den %70'e, ara mallarında %77'den %77,1'e ve yatırım mallarında %72,5'den %72.4'e gelmiştir.

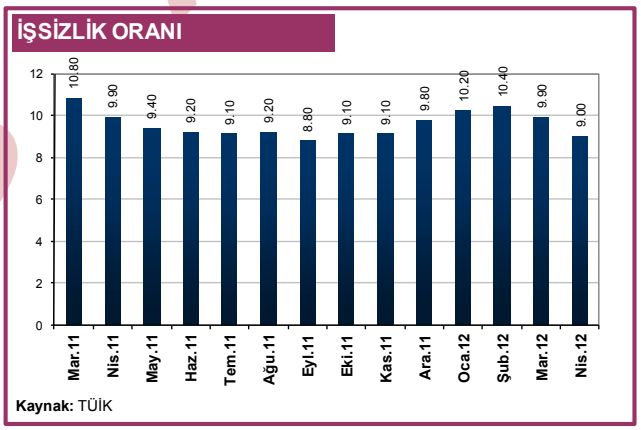

Üretim rakamlarında istenen görünüm yakalanmasa da istihdam verilerinde olumlu tablo devam etmektedir. Buna göre Türkiye genelinde işsiz sayısı Nisan döneminde geçen yılın aynı dönemine göre 212 bin kişi azalarak 2 milyon 425 bin kişiye düşmüştür. İşsizlik oranı ise 0,9 puanlık azalış ile %9 seviyesinde gerçekleşmiştir. Kentsel yerlerde işsizlik oranı 1,2 puanlık azalışla %10,7, kırsal yerlerde ise 0,5 puanlık azalışla %5,6 olmuştur. 2012 yılı Nisan döneminde, Türkiye'de kurumsal olmayan nüfus bir önceki yılın aynı dönemine göre 1 milyon 288 bin kişilik bir artış ile 73 milyon 405 bin kişiye, kurumsal olmayan çalışma çağındaki nüfus ise 1 milyon 178 bin kişi artarak 54 milyon 520 bin kişiye ulaşmıştır.

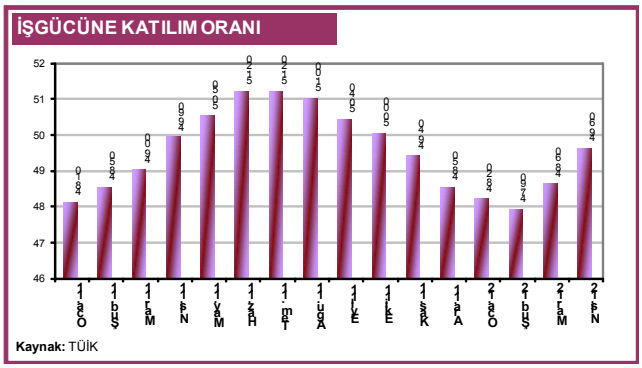

Nisan 2012 döneminde işgücüne katılma oranı %49,6'dır. 2012 yılı Nisan döneminde, Türkiye genelinde işgücüne katılma oranı, bir önceki yılın aynı dönemine göre 0,3 puanlık azalışla %49,6'dır. Aynı dönemler için yapılan kıyaslamalara göre erkeklerde işgücüne katılma oranı 1 puanlık azalışla %70,6, kadınlarda ise 0,3 puanlık artışla %29,2 olarak gerçekleşmiştir. İmalat sanayindeki yavaşlama ve hizmetler sektöründeki hız kesmeye paralel olarak işsizlik oranlarının bir süre gerilemekte zorlanması beklenmelidir.

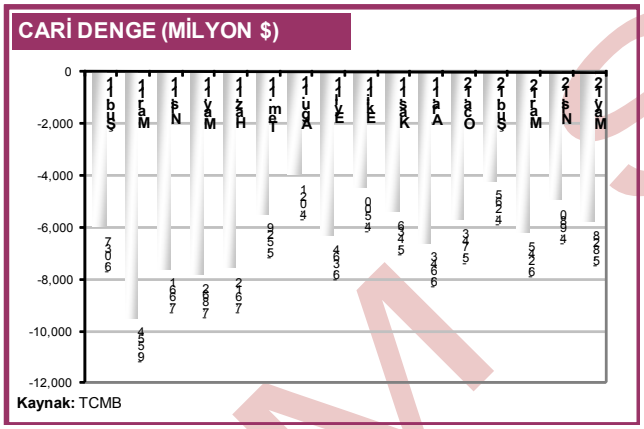

5 milyar dolar ile piyasa beklentisine yakın gerçekleşen Nisan ayı verilerinin ardından 12 aylık cari işlemler açığı 69,2 milyar dolar ile son on bir ayın en düşük seviyesine gerilemiştir. Böylece cari açık istenen düşüşünü korumuştur.

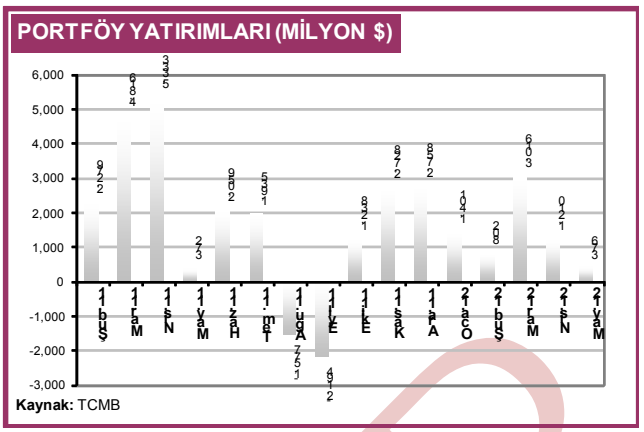

Aylık bazda 5,3 milyar dolarla dış ticaret açığı cari açıkta belirleyici olmaya devam ederken, hizmetler dengesi 978 milyon dolar fazla, gelir dengesi ise 750 milyon dolar açık verirken, cari transferler girişi ise 161 milyon dolar olmuştur. Böylelikle ekonomik aktivitedeki yavaşlamaya paralel dış ticaret dengesindeki iyileşme ödemeler dengesindeki düzelmenin de hızlanmasını sağlamıştır.

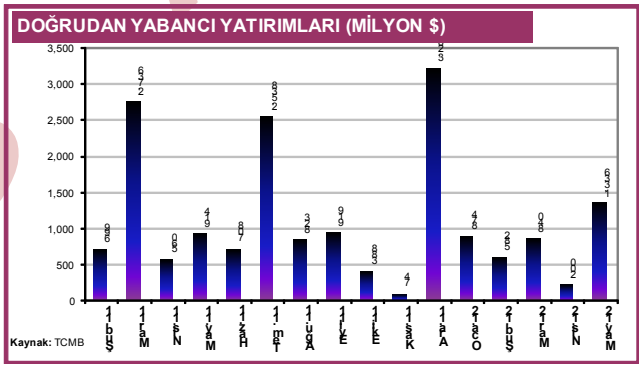

Finansman tarafında, 6,5 milyar dolara sıçrayan toplam kayıtlı sermaye girişinin cari açığı karşılama oranı Haziran 2010'dan bu yana en yüksek düzey olan %132'ye gelirken, net hata noksan kaleminde 959 milyon dolar ile Nisan 2010'dan bu yana gözlenen en yüksek çıkış görülmüştür.

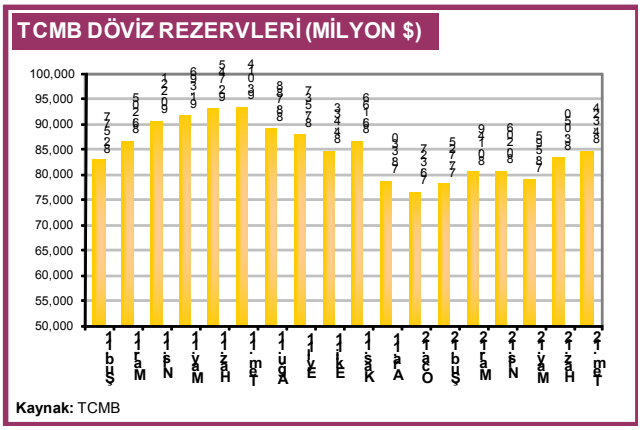

İMSAD

Böylelikle Nisan ayında toplam rezervlerde 610 milyon dolarlık artış olurken, bunun 296 milyon doları resmi rezervlerdeki artıştan kaynaklanmıştır. Kayıtlı sermaye girişlerinin, kısa ve uzun vade kompozisyonunda ise gerek iç gerekse dış gelişmelere bağlı olarak kısa vadenin payı hemen hemen sabit kalmıştır. Cari açığa ilişkin bu veriler bu dataya yönelik risklerin azaldığını göstermektedir. Bu tablonun devam etmesi ekonomi yönetiminin önümüzdeki dönemde ekonomiyi rahatlatmaya yönelik karar almasının da yolunu açacaktır.

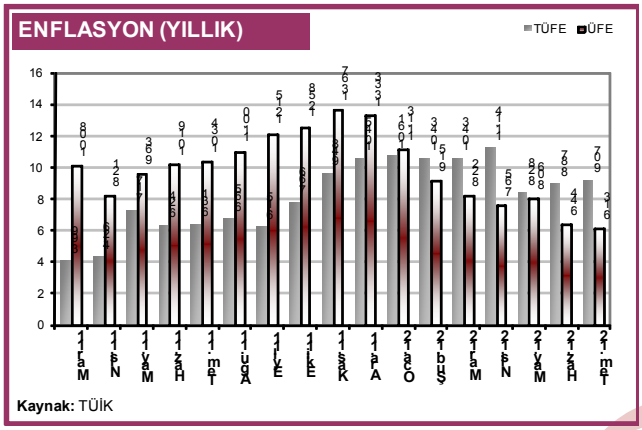

Enflasyonun tarafında ise tüketici fiyatları aylık bazda %0,23 oranında gerileme ile yıllık bazda %9,07 seviyesinde gerçekleşmiştir. Gerçekleşme, piyasa beklentileri olan aylık -%0,18 ve yıllık %9,07 oranlarına yakın bir düzeyde oluşmuştur. Üretici fiyatları ise aylık %0,31 oranındaki azalma ile yıllık bazda %6,13 seviyesinde gerçekleşmiştir. Çekirdek seriyi incelediğimizde ise yıllık enflasyonun %7,5 seviyesinde gerçekleşerek TÜFE enflasyonuna benzer şekilde sınırlı yükselmiştir.

TÜFE enflasyonu oluşturulurken farklı harcama gruplarına değişik oranlarda ağırlık uygulanmaktadır. Gruplar içerisinde en fazla ağırlığa sahip olanlar "Gıda ve Alkolsüz İçecekler", "Ulaştırma" ve "Konut" verileridir. Enerji fiyatları "Konut" grubunun içerisinde yer alan bir değişken, işlenmemiş gıda fiyatları ise "Gıda ve Alkolsüz İçecekler" gurubunun içine dahil edilmektedir. Bu gruplar sırasıyla %26,2, %16,7, ve %16,4 oranında ağrılıklara sahiptir. **Enflasyona yüksek etki eden enerji ve işlenmemiş gıda fiyatlarını takip ettiğimizde, oynaklığı yüksek olmalarına rağmen fiyatlamaların olumlu seyrettiği görülmektedir.**

Bu noktada petrol fiyatlarındaki gerileme yukarı yönlü riskleri azaltan faktör olarak ön plana çıkmaktadır. Gıda fiyatları bugünlerde küresel olarak çok konuşuluyor olsa da Türkiye'de tarım fiyatlarının yönetiliyor olması küresel piyasalardaki dalgalanmaları dengeleyici bir unsur olarak ön plana çıkmaktadır. Buna ek olarak yukarı yönlü riskler Türkiye'de tarım fiyatlarından ziyade görece kurak geçen yazın etkisiyle saman arzındaki kesintiler nedeniyle hayvancılık fiyatlarında oluşabilecektir.

Enflasyon gerçekleşmeleri kendi projeksiyonları dahilinde gerçekleşen TCMB'nin hem kredibilitesinin yükseldiği hem de elinin iyice kuvvetlendiği görülmektedir. Nitekim, cari açığın zayıflama eğilimine girmesi sonrasında enflasyonun güç kaybetme eğilimine girmesi bankanın hareket alanını genişletmiştir. Enflasyonun yılın geriye kalanında düşüşünü sürdürmesi TCMB'nin faiz indirim opsiyonunu masaya yatırmasına neden olabilecektir. Merkez Bankası'nın son dönemde fonlama eğimini açık piyasa işlemleri ile ortaya koyması da bu görüşümüzü desteklemektedir.

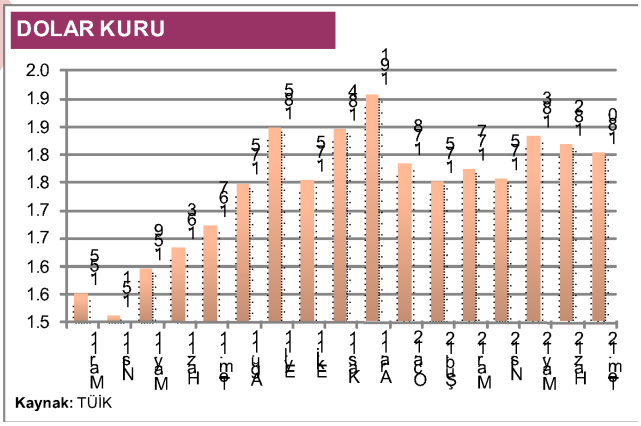

Bu noktada Merkez Bankası'nın önümüzdeki dönemde daha etkin politikalar izlemesi beklenebilir. Dolar kurunun 1,75'in üzerinde seyretmesine bağlı olarak hızı kesilen cari açığa ek olarak enflasyonun da aşağı eğilimli bir seyir izlemesi sonrasında önümüzdeki dönemde büyüme odaklı hareket eden bir Merkez Bankası izlenebilir. Ancak global ekonomideki kırılganlığın göz önünde bulundurulması gerekmektedir. Özellikle bu tip ortamlarda cari açığın ciddi bir risk olduğu unutulmamalıdır. Dolayısıyla Merkez Bankası temkinli tutumunu koruyarak gerekli desteği sağlamalıdır.

TÜRKİYE İNŞAAT SEKTÖRÜ

Global ekonomideki belirsizlik inşaat sektörünün hızını kesmektedir. İnşaat sektörünün bir süredir beklediği 2B yasası, yabancılara mülk satışı ve kentsel dönüşüm projelerinin önünün açılmasına karşın sektörde beklenen ivmelenmenin henüz başlamadığı görülmektedir. Bunda özellikle global belirsizlik etkili olmaktadır. Çeyreklik dönemde açıklanan inşaat maliyetleri verileri de bu belirsizliği ortaya koymaktadır.

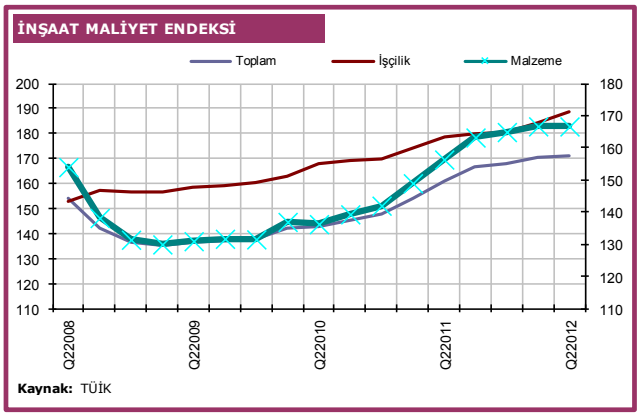

Daha önceki raporlarımızda da dikkat çektiğimiz üzere genel maliyetlerle, malzeme fiyatları arasındaki korelasyon oldukça yüksektir. Bunun nedeni bina üretimi sürecinde inşaat malzemeleri maliyetlerinin ağırlığının yüksek olmasıdır. Bu durum İnşaat Maliyeti Endeksi Grafiği'nde net bir şekilde görülmektedir. **İnşaat malzemesinin maliyet yapısında emtia fiyatlarının ağırlığı düşünüldüğünde sektöre ilişkin maliyet analizinde emtianın önemi göze çarpmaktadır. 2012 yılının ikinci çeyreği bu açıdan fiyatlardaki artışı sınırlandıran bir rol oynamıştır. 2012'nin ikinci çeyreğinde emtia fiyatlarındaki artışın sınırlanması nedeniyle önceki dönemlere oranla daha sınırlı bir yükseliş gerçekleştiren inşaat malzemesi fiyatlarında 2012'nin ikinci çeyreğinde bir önceki çeyreğe göre %0,02 düşüş, bir önceki yılın aynı dönemine göre ise %6,58 oranında artış kaydedilmiştir. Buna göre inşaat malzemesi fiyatları 2010'un ikinci çeyreğinden beri ilk kez bir önceki çeyreğe göre düşüş yaşamıştır. Genel inşaat maliyetlerindeki artış oranı ise %0,57 düzeyinde oluşmuştur. 2012'in birinci çeyreğinde %1,87 artan işçilik maliyetleri ikinci çeyrekte %2,64'lük çıkış göstermiştir.**

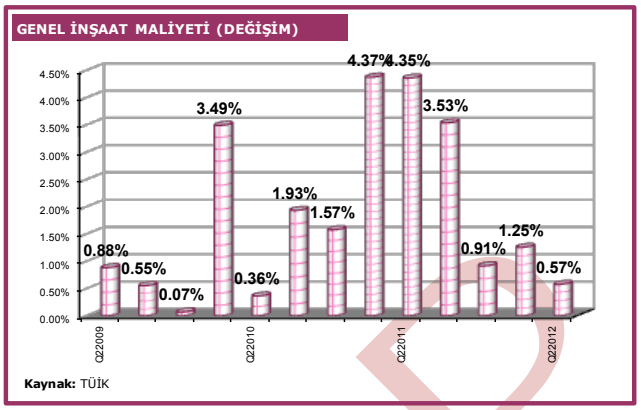

Bununla birlikte inşaat üretimi maliyetlerinin artış hızının 2012'nin ikinci çeyreğinde belirgin bir şekilde kesildiği görülmektedir. **Nitekim, 2011 yılının ilk çeyreğinde %4,37'lik artış gösteren inşaat maliyetlerindeki yükseliş önce %4,35'e, sonra %3,53'e, 4. çeyrekte %0,91'e gerilemiştir. 2012 ile birlikte bu aşağı eğilim ilk çeyrekte %1,25 ile hız kesse de son açıklanan %0,57 ile yeniden ivmelenmiştir.**

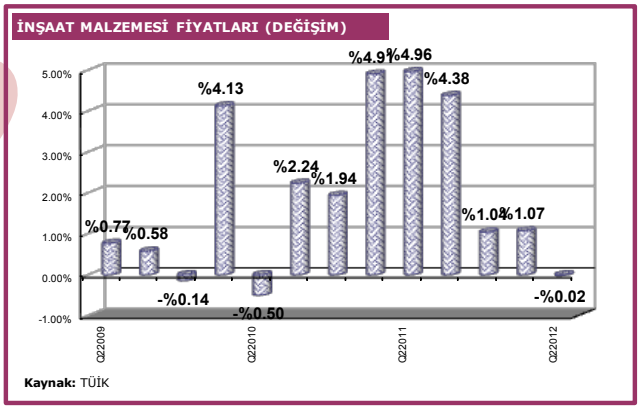

2011 yılında malzeme fiyatlarının bir önceki çeyreğe göre değişimleri ise sırasıyla %4,91, %4,96, %1,38 ve %1,04 olmuştur. Bu yıla ilişkin ilk çeyrek rakamında ise %1,07'lik artış kaydedilirken, ikinci çeyrek verisinde %0,02'lik düşüş yaşanmıştır. Özellikle emtia fiyatlarındaki hareketlere göre yön belirleyen inşaat malzemesi fiyatlarındaki dalgalı seyrin korunması beklenmelidir. Buna ek olarak konut projelerinin seyri de talebi etkileyerek inşaat malzemesi fiyatlarında belirleyici unsur olarak ön plana çıkmaktadır. **Buna göre Meclis'ten çıkan yasaların sağlayabileceği avantaj belirleyici unsur olarak takip edilmelidir. Kısa vadede ise global krizin etkisiyle zayıflayan talebe bağlı olarak inşaat malzemesi fiyatlarındaki artışın**

sınırlanması beklenmelidir. Yine özellikle inşaat malzemesi ihracatında önemli yeri olan komşu ülkelerle yaşanan gerilim önemli bir risk faktörü olarak izlenmelidir.

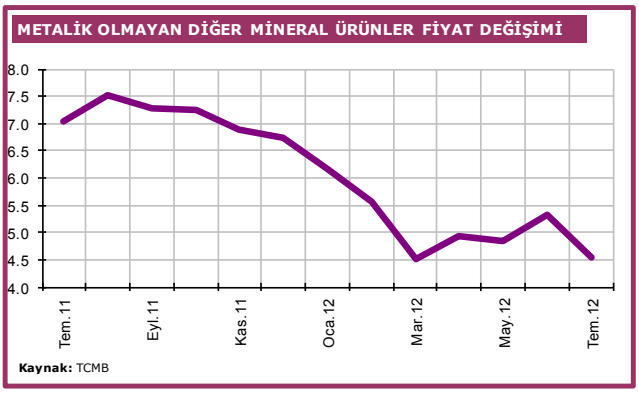

İnşaat malzemeleri sanayisine yönelik gösterge olarak takip edilen metalik olmayan diğer mineral ürünleri fiyatlarında aylık bazda yaşanan ivme kaybının devam etmesi de çeyreklik rakamlara paralellik göstermektedir.

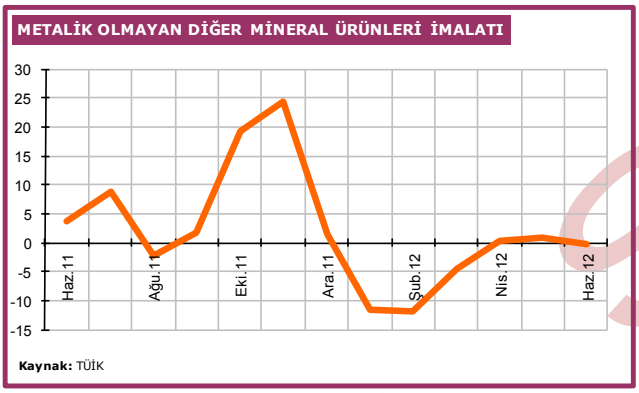

Buna göre yine **sanayi üretimi başlığı altında inşaat malzemeleri sanayisine yönelik bilgi veren metalik olmayan diğer mineral ürünleri imalatında düşüş hızı son aylarda yavaşlama göstermektedir.** Buna göre yılın ilk 3 ayında bir önceki yılın aynı dönemine göre kaydedilen düşüş %11,62, %11,91 ve %4,36 olarak gerçekleşirken, Nisan ve Mayıs'ta %0,35 ve %0,78'lik artış yaşanmıştır. Haziran ayı rakamına göre %0,27 gibi düşüş bir oranda gerilemiştir.

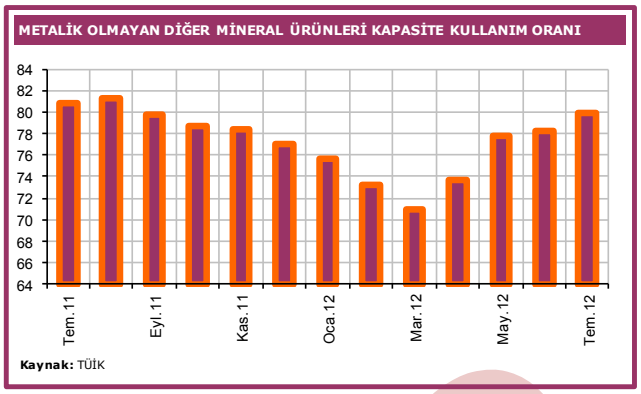

Bununla birlikte kapasite kullanım oranında Temmuz ayında meydana gelen artış sanayi üretiminde ivmelenme olasılığına işaret etmektedir. Nitekim yine inşaat malzemeleri sanayisine yönelik gösterge olarak takip edilen metalik olmayan diğer mineral ürünleri imalatında kapasite kullanım oranı 2011'in Ağustos ayında %81,3 ile zirve yaptıktan sonra düşüş trendine girmiş, 2011'in Aralık ayında %77,1'e, 2012'nin Ocak ayında %75,6'ya, Şubat ayında %73,2'ye, Mart ayında ise %70,9'a gerilemiştir. Bu düşüş trendi Nisan ayında son bulmuş ve uzun süre sonra ilk kez artış gerçekleştirilerek %73,7 görülmüştür. Mayıs, Haziran ve Temmuz'da arka arkaya artan bu oran %77,8, %78,2 ve son olarak %79,9'u görmüştür.

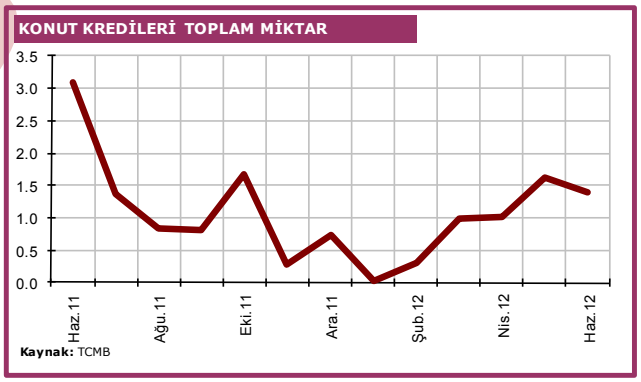

Bu noktada iç tüketime yönelik görüşlerimizi konut kredileri üzerinden ele almak mümkündür. Buna göre özellikle 2011'in ilk iki çeyreğinde krediler üzerinde baskı kuran Merkez Bankası'nın global krizin etkisini göz önünde bulundurarak bu sıkı para politikasından vazgeçmesi sonrasında kredilerde artış ivmesi oluşmuştur. **Özellikle son iç aydır %1'in üzerinde artış kaydeden konut kredileri dikkat çekmektedir.**

İMSAD

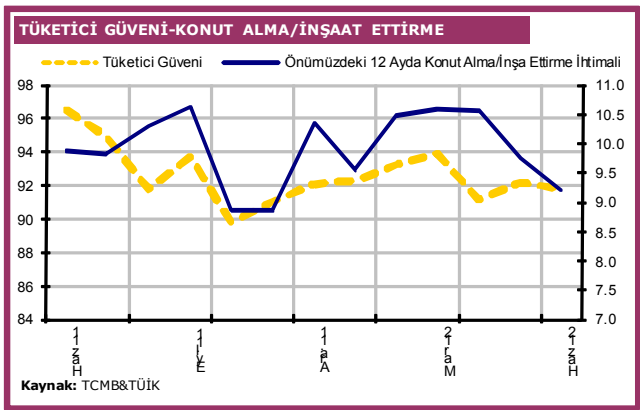

Bununla birlikte tüketicilerin nabzını doğrudan tutmaya yönelik olarak hazırlanan tüketici güven endeksinde görünümün negatif olduğu görülmektedir. Nitekim tüketicinin konut inşa ettirme/alma isteği Mayıs ayında %7,68 Haziran ayında %5,65'lik düşüş göstermiştir.

Yurtdışı talebe yönelik sektörümüze yönelik hazırladığımız inşaat sektörü dış ticaret verileri çalışmamız gelişerek devam etmektedir. Ekonomi Bakanlığı'nın inşaat malzemesi sektörünün ihracatını tanımlayan ve üyelerimizden gelen Gümrük Tarife İstatistik Pozisyon Kodları ayrı ayrı TÜİK veritabanından çekilerek inşaat malzemesi ihracat ve ithalat rakamları hesaplanmaktadır. Buna ek olarak bu rakamlar baz alınarak sektöre özel cari denge ve ihracatın ithalatı karşılama oranları ortaya konmuştur.

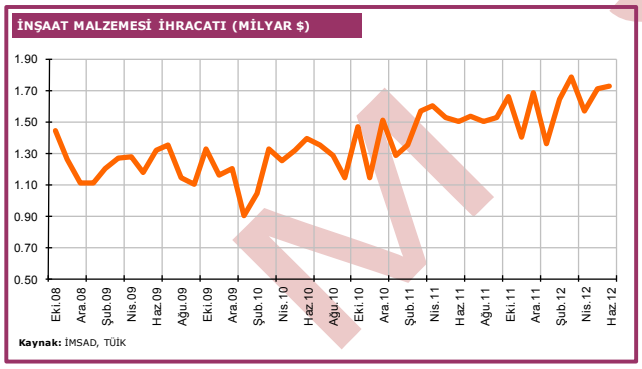

Bu veriler ışında inşaat malzemesi sektörünün ihracat verileri en yüksek düzeyine 2,53 milyar dolar ile 2008 yılının Eylül ayında ulaşmıştır. Yani sektör global krizin başladığı Ekim 2008'den hemen önce zirve yapmıştır. Bu noktadan sonra düşüşe geçen sektör ihracatı 2011 yılında ortalama 1,5 milyar dolarlık bir düzeyde gerçekleşmiştir. 2012 yılının ilk altı ayında ise sırasıyla 1,36, 1,64, 1,79, 1,57, 1,71 ve 1,73 milyar dolarlık sektör ihracatı sağlanmıştır.

	İNŞAAT MALZEMESİ DIŞ TİCARET VERİLERİ			
	Mar.12	Nis.12	May.12	Haz.12
İhracat (Milyar $)	1,78	1,57	1,71	1,73
İthalat (Milyar $)	0,69	0,58	0,74	0,70
Karşılama Oranı	256,77%	268,63%	229,14%	246,89%
Cari Fazla (Milyar $)	1,09	0,98	0,96	1,0269

Haziran ayında sektör ithalatı ise 700 milyon dolar seviyesinde kalmıştır. Bunun sonucunda sektörün cari dengeye doğrudan olumlu katkısı 1,03 milyar dolar düzeyinde oluşmuştur.

	SEKTÖRÜN İHRACATTAKİ PAYI			
	Mar.12	Nis.12	May.12	Haz.12
İnşaat Malzemesi İhr. (Milyar $)	1,78	1,57	1,71	1,73
İhracat (Milyar $)	13,22	12,64	13,15	13,27
İhracat İçindeki Payı	13,49%	12,38%	12,97%	13,01%

Sektörün ihracat içinde ağırlığı ise Mayıs ayına göre artmıştır. Buna göre ihracat rakamları içindeki payına bakıldığında Türkiye'nin Haziran'da gerçekleştirdiği ihracatın yaklaşık %13,01'ini sektör tek başına yapmaktadır.

İMSAD

İNŞAAT MALZEMESİ HAZİRAN AYI DIŞ TİCARET VERİLERİ		
Madde Adı	**İhracat ($)**	**İthalat ($)**
Alçı taşı, anhidrit ve alçılar	8.313.360	500.366
Çimento	76.927.568	523.658
Sentetik polimerler esaslı; susuz ortamda eriyen/dağılan, boya ve vernik	11.200.032	20.863.336
Sentetik polimerler esaslı; sulu ortamda eriyen/dağılan boya ve vernik	12.211.227	7.591.738
Diğer boya ve vernikler (emaye/laklar/pigment)	2.760.887	1.450.188
Macunlar, renkli çimentolar ve boyacılıkta kullanılan sıvama maddeleri	15.243.965	11.193.210
Plastikten monofil, çubuk, profiller-enine kesiti > 1mm.	33.444.860	4.411.056
Plastikten tüpler, borular, hortumlar; conta, dirsek, rakor vb	84.363.121	17.667.507
Plastikten yer kaplamaları-duvar ve tavan kaplamaları dahil	2.701.783	4.982.069
Plastikten küvet, duş, lavabo, bide, hela küveti ve donanımları	7.453.492	3.866.512
Plastikten inşaat malzemesi	25.533.314	2.831.315
Lif levha, orta yoğunlukta	26.953.371	33.749.114
Kontrplaklar, kaplama panolar, benzeri kaplama ağaçlar	1.144.293	24.880.108
Bina, inşaat için marangozluk, doğrama mamulleri	9.756.248	5.126.422
Duvar kağıtları, duvar kaplamaları, cam kağıtları	2.789.757	4.571.514
Yontulmaya, inşaata elverişli işlenmiş taşlar (kayagan hariç)	83.489.049	18.932.985
İşlenmiş kayagan taşı, kayagan taşından eşya	35.078	22.387
Mineral yünler, genleştirilmiş soyutlayıcılar, karışımları	1.304.741	5.930.050
Asfalttan/benzeri maddeden eşya	3.036.381	2.160.643
Alçıdan, alçı esaslı bileşiklerden eşya (levha, pano, karo vb)	2.965.261	479.527
Çimentodan, betondan, suni taştan eşya	5.190.193	1.719.646
Amyantlı çimentodan, selülozlu çimento vb den eşya	1.668.277	108.480
İnşaatta kullanılan seramik tuğlalar, döşeme blokları, karolar	345.200	0
Kiremit, baca şapkaları, baca boruları vb seramik eşya	293.767	71.724
Karo, küpler vb. eşya-cilasız/sırsız seramikten	8.396.513	3.375.081
Sırlı seramikten döşeme, kaldırım taşları, şömine, duvar karosu	47.702.610	2.578.698
Seramik musluk taşları, lavobolar, küvetler, bideler vb	15.922.079	623.247
Dökme cam veya haddeden geçirilmiş cam	679.830	209.668
Çekme veya üfleme cam-yaprak halinde	108.244	37.815
Perdahlanmış cam, levha, yaprak halinde; parlatılmış, cilalanmış	1.595.173	9.578.342
Çok katlı yalıtım camları	3.911.060	169.709
Camdan kaldırım blokları, tuğla, karo, kiremit, mozaik, köpük cam	926.257	784.524
Cam lifleri, cam yünü ve mamulleri-iplik, dokuma vb	9.119.220	16.583.786
Demir/çelik çubuklar (sıcak haddeli, dövülmüş, burulmuş, çekilmiş)	486.819.447	4.839.737
Demir/çelik çubuklar (diğer)	4.466.788	7.031.936
Dökme demirden tüpler, borular, içi boş profiller	2.126.728	470.043
Demir/çelikten (dökme hariç)dikişsiz tüp, boru, içi boş profil	3.104.659	30.200.557
Demir/çelikten diğer tüp ve borular-kaynaklı vb.-çapı>406, 4mm	16.934.624	383.404
Demir/çelikten diğer tüpler, borular, içi boş profiller	135.786.319	16.065.057
Demir/çelikten boru bağlantı parçaları (rakor, dirsek, manşon)	10.991.122	10.675.725
Demir/çelikten inşaat ve aksamı	98.140.377	16.029.634
Demir/çelik çiviler, pünezler vb.	2.650.152	701.311
Demir/çelikten cıvata, somun, tavan halkası, vida, perçin, pim vb.	21.087.502	41.987.422
Demir/çelikten sağlığı koruyucu eşya, tuvalet eşyası ve aksamı	6.353.005	1.465.896
Aluminyum çubuk ve profiller	55.399.008	3.273.062
Aluminyum inşaat ve aksamı	19.597.871	1.476.800
Aluminyumdan evde kullanılan; sağlığı koruyucu eşya vb. aksamı	5.644.381	2.799.521
Adi metallerden kilitler, sürgüler, kilidi olan fermuarlar vb.	11.629.917	13.509.388
Adi metallerden donanım, tertibat vb. eşya	37.009.173	33.166.867
Buhar jeneratörleri, kızgın su üreten kazanlar	2.412.424	14.257.274
Buhar kazanları dışında kalan merkezi ısıtma kazanları	20.589.585	23.425.757
Buhar kazanları, ısıtma kazanları için yardımcı cihazlar	457.180	4.599.225
Klima cihazları-vantilatörlü, ısı, nem değiştirme tertibatlı	20.410.010	68.438.997
Gerilimi 1000 voltu geçmeyen elektrik devresi teçhizatı	46.945.489	79.518.178
Diğer aydınlatma cihazları, lambalar, ışıklı tabela, plaka vb.	22.196.951	31.526.555
Prefabrik yapılar	26.061.206	1.656.150
Gazla çalışan elektriksiz anında su ısıtıcılar	705.444	490.541
Diğer elektriksiz anında/depolu su ısıtıcıları	1.627.019	181.365
Asansörler, skipli yük kaldırıcıları	3.645.883	11.899.023
Diğer muslukçu eşyası	31.115.057	47.582.993
Elektrikli su ısıtıcılar, daldırma suretiyle ısıtıcı cihazlar	617.820	1.282.120
Depolu ısıtıcı radyatörler	84.609	0
Bağlantı parçaları takılmış olan (gerilimi:<1000 V.) diğer elektrik iletkenleri	7.190.098	10.537.544
Diğer elektrik iletkenleri (gerilimi=<80 V. için)	116.707.205	12.036.221
Toplam	1.725.993.264	699.082.728

Haziran verilerine göre inşaat malzemeleri ihracatının lideri %28,21'lik pay ve 486,6 milyon dolarlık ciro ile demir/çelik çubuklardır. Alt sektör bazında farklılaşmalar olsa da Haziran'da ihracata yönelik sinyaller genel olarak olumludur. Bununla birlikte inşaat sektörü özelinde son yıllarda daha da önem kazanan bölge ülkelerine olan ihracatı riske atabilecek tansiyon yüksekliği önümüzdeki dönemin kritik maddesi olacaktır. Özellikle inşaat malzemesi ihracatında 1. sırada yer alan Irak'a yapılan ihracatta sorun yaşanması sektörü ciddi oranda etkileyebilecektir. Bu noktada son dönemdeki gelişmeler uzun vadeli etkileri dikkate alınarak soğukkanlı değerlendirilmelidir.